

Stanovisko

vlády k návrhu zákona, kterým se zrušuje zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití (sněmovní tisk č. 948)

Vláda na jednání své schůze dne 17. dubna 2013 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se zrušuje zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití (sněmovní tisk č. 948), a vyslovila s tímto návrhem zákona **nesouhlas**, a to zejména z následujících důvodů.

1. Přestože si je vláda vědoma toho, že stávající zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, vykazuje některé nedostatky, se zrušením tohoto zákona nemůže souhlasit. Podle názorů vlády je možné zmíněné nedostatky řešit novelou stávajícího zákona, případně návrhem zcela nového zákona o významné tržní síle. Z tohoto důvodu vláda zařadila návrh předmětné právní úpravy do Plánu legislativních prací vlády na rok 2013.

2. Za jeden z rozhodujících důvodů svědčících pro zachování a doplnění stávající právní úpravy vláda považuje výsledky šetření Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, ze kterých vyplynulo, že pozice obchodních řetězců vůči dodavatelům je natolik silná, že obchodní řetězce prakticky diktují obchodní podmínky a dodavatelé nemají žádnou možnost prosadit své oprávněné požadavky. Míra tržní dominance není determinována velikostí odběratele, ale každý obchodní vztah je individuální záležitostí, a proto je tak i Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže posuzován.

3. Vláda zásadně nesouhlasí s tvrzením, že omezení prodeje za cenu nižší, než je nákupní cena, je nepřiměřeným zásahem do zásad svobodného trhu a výdajů domácností, neboť tyto praktiky by mohly být likvidační pro výrobce, čímž by mohlo dojít k vážnému narušení stability trhu i k negativním sociálním dopadům.

4. Vláda v této souvislosti dále upozorňuje na skutečnost, že oblast hospodářské soutěže spadá podle čl. 3 odst. 1 písm. b) Smlouvy o fungování Evropské unie do výlučné pravomoci Evropské unie, nicméně členské státy mohou na základě čl. 3 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člácích 81 a 82 Smlouvy přijmout přísnější vnitrostátní právní předpisy upravující hospodářskou soutěž, které zakazují nebo postihují jednostranné

kroky podniků, zejména jejich zneužívající chování vůči hospodářsky závislým podnikům. Sama Evropská komise nepovažuje zákon za diskriminační a neshledává v něm nic, co by vedlo k nepřiměřenému omezení poskytování služeb v souvislosti s postihem praktik zneužití významné tržní síly a je možné, že česká právní úprava bude naopak inspirací pro případnou harmonizaci na unijní úrovni. Z dosavadní diskuse na úrovni Evropské komise a členských států totiž vyplývá, že se tzv. samoregulace, tedy přijímání etických kodexů obchodníků, neosvědčila. Dne 31. března 2013 Evropská komise vydala tzv. „Zelenou knihu o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v Evropě v dodavatelském řetězci v oblasti potravinového a nepotravinového zboží“, která konstatuje změnu v dodavatelském řetězci a zvýšenou koncentraci a vertikální integraci vedoucí k nekalým obchodním praktikám z titulu značné vyjednávací síly. V této souvislosti zahajuje Evropská komise práce na zkoumání těchto praktik a zvážení potřeby řešení tohoto problému na úrovni Evropské unie, které by odstranilo dosavadní roztržitost vnitrostátních pravidel členských států.

5. Vláda též poukazuje na negativní zkušenosti ze Slovenské republiky, kde po zrušení obdobné zákonné úpravy v roce 2010 došlo ke zhoršení vzájemného vztahu mezi odběrateli a dodavateli zemědělských a potravinářských produktů a k nápravě došlo až poté, kdy byla na podzim roku 2012 opět přijata nová právní úprava v dané oblasti.